

پازادایرتسی — ۱ شباط ۱۹۲۶

جلد : ۵

اوچنجی سنه — نومرو ۵۴

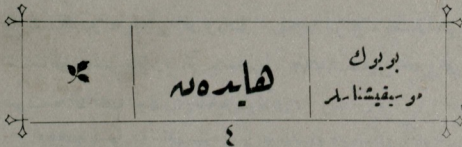
ملی محسوسه

اداره خانه :
باب عالی چاده سفده
اقدام : ردی
انصالنده کی بناده
دايرة مخصوصه

صاحب و مدیری
محمد مسیح

آبونه شراڈ علی
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لک
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
عروشدر
مجموعه من هیئت تنجہ
سابعی تدریب ایدلمین
آثار اعاده ایدلمین

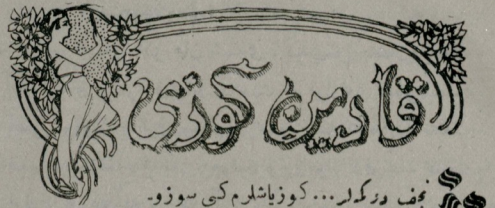
هر آبلک برنجی راوره بشنجی کونلری هببقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه در

هایدن ایله سالومون ۱۷۹۰ سنه سی کانون اولنک اون
بشنده و یانه دن حرکت ایدره ک مونیک ، بون ، بروکسل ، قاله
طریقله لوندومه و اودیلر . یکی دساملردن بری بوسیا حاکم
خاطره سی اولکی نسیخه ده برصورتی نقل ایتدیکمز تابلو ایله
جانلاندیرمق ایسته مشدی . طقوز ساعت سورن واپور یولجانی
فیرطنه ره رغماً قضاسز کیمشدی [۱] . النده کی توصیه لر و سالو-
مون سایه سنده ، هایدن ، درحال الیوکسک انکایز جمعیتلرینه
کیرمکه باشلادی . قونسرلر اونک اثرلرله جاقانیوردی . منقذر
هایدنک خارق العاده لکی ایله مشغول اولور ، کونک الیویوک
حادثه سی هایدنک بعضاً بالذات ادارا ایتدیکی سالومون قونسرلری
تشکیل ایدیوردی . کنديسی تقدیراته ، یاد کارلره ، هدیه لره
بوغویورلردی . بوتون بویوکار ناصل مسافر پروانکده بوانه
جقزلی شاشیرمشرلری ، اوقسفورد دارالفنون کنديسینه موسیقی
دوققوری «عنوانی و یردی بو ، مستثنای برمعامله ایدی ؛ چونکه
اوکا کلنجه به قادار بالکز درت کیشی بو عنوانی قزائمش ، هئندل
بیله موسیقی دوققوری اوله مامشدی . هایدن برای تشکر اوقسفورده
کیتدی . عینی درین نظاهرات ایله قارشیلانندی . اوقسفورد
ویرتواؤزلی اثرلری مراسم ایله چالدیلر . .

هایدن ، هرشیه رغماً چالیشمه ساعتلری منتها اداره
ایدیوردی . چونکه ، چالیشمقدن دویدنی ذوقی هیچ برشیده
بولامیوردی .
ویانه ده کی دوستلرینه یازدیغی رمکتوبده ، «کوزلرم بورولور»
دیور ؛ پک جوق کیچلرم یازمقله کچدی ؛ فقط ، اللهم غایقه
غایه به واره جم ، بوسطرلر ، اسکی طلیه سی پهلل حقتده پاپلان ،
و اونک کنديسینه فاقیتنی ادعا ایدره ک قادار بالغالی معامله لره
جواباً صرف ایتدیکی غیرتله علاقه داودر . . بروجه آتی شایان
عبرت سطرلری ده لوندردن یازمشدی ؛ «برکوم ، بالکز بر
کونم بیله چالیشمه دن کچبور . لوندردن اوزافلا شمامه مساعده
ایتدیکی تقدیرده جناب حقه قاشی . مدیون شکران قاله جم . . .

[۱] «فیرطنه» اسمی لوندرده یازدیغی اثرینک بود کر یولجیلقدن
ملهم اولدیغی سوبلرلر .

نویز و درک... کوزیاشلرم کبی سوزو-
لوب کوکسکه آقان دوکهرلک . . . بیک و نکلی
خیاللم کنجکلمده آغاردی ؛ اضطراب دامله لرم کوکسکه
دیزیلدیلر . . . بختم ، بختکه ایلکنددی ؛ خیالک ،
تایچمده کیتلندی . . . اکیل ، باق هر ذرمده سن پیریلدا .
یورسک . . . انکینده بر داملا قادار بنگککه قاریشسام . . .
بن بر دوکهر اولورم سن اونلره باقارساک . . .

حسیب دده ، آلی آق قادار مصرده ابراهیم پاشاک سراینده
اقامت ایدره ک جاریلردن «فزن» چیراقلر یتیشدیرمشر .
واوراده طیلک مراق صارمش ، حتی علاج ویره بیله جک
قادار طیده اقتدا قزائمشدر . آئنده داها سیمیا ، کیمیا هنرلی
وارمش . کنديسینه پاشاک التماسیله مصر مولوی شیخلکی تکلیف
ایدیش ایسه ده قبول ایتیه رک قونیه به کلشدر .
قونیه ده حجره سنده شعرل سویله یه رک ، فزئاک و نقاشلق
یابارق وقت کچیرمشر . (تابوت علی) اسمنده سه بولک بر
تابلوسی قونیه تکیه بی مطبخنده در . تابلونک اطرافنده اولان
غزلده حسیب دده نکدر .

دینی بر موضوعی قوروجالایان و سمک چیز کیلرنده و ترکیبنده
أبی بر قابلیت حسی و یریکلکده در . (باب سعادت) اودانسته
(علی) اسمنک (ی) لری نوزرینه قونولش و نکلی روسمی ده واردر .
سربست چیز کیلردن وجودده کتیردیکی پورتره قروکیلری
نوری دده نژدنددر . [۲]

۱۲۸۷ تاربخنده طوتولدوغی حاستالقدن قورتوله مامش ،
اونده چلی و دورویشانه (اسم جلال) چکرکن حقه یورو مشدر .
قبری تر به حاویلینده در . کتابه سی قونیه رسومات ناظری اشرف
بک ترتیب ایشدر . ۱۹ شوال ۱۲۸۷ یتدی

شهاب الدین
[۲] نوری دده بولرک ضایع اولدیغی أسفله سویله مشدر . م . م

— نوقت باشلايم ؟

— ايسترسه كن هان شيمدى ، ديدى و (جايندن هايدنك برقوارته تى چيقاردهق) ايلك درسلك شو قوارته تى تدقيق ايدم : بعضى مودو لاسونلرى وبسته نك عمومى تشكلا تهنده كي باشقه لك سبلرني بكايضاح ايديكز ، چونكه بوتون بونلر قواعده مخالف اولدقلى كوردم ، برشى آكلامدم . . .
بر آز شاشالان هايدن :

— پك اعلا ، جواب ويرهيم ، ديدى .

حالبوكه لورد جوابه وقت بر اقيور ، هر موزور حقنده باشقه بر بهانه صايقمده دوام ايدىوردى . هايدنك مزيتي هر اثرده باشقه بر دهايه يكيك ايجاد ايتك اولدقلى ايچون محافظه كارانه تنقيدل قارشيسنده شاشيوردى ، سادهجه :

— بويله ياپدم ، چونكه ابي بر تاثير حاصل ايتدى ؛ بوقمى بويله ترتيب ايندم ، چونكه خوش دوشدى . . . ديمكلا اكثا ايدىوردى .

انكيز ، بو جوابله قيمت ورمك شويله دورسون ضمناً اترك هيچ بر قيتى بولونمديغى يوزينه اورمده دوام ايتكده ايدى .

هايدن — فقط ، ميلورد ، بوقوارته تى بر كرده سز كندى ذوقكزه كوره ترتيب ايديكز ، چالدير كز ، ايكي طرزدن هانكيسنك دها ابي اولدقلى او وقت كوروورسكز . . .

ميلورد — فقط ، ديه تكرر اعتراض ايتدى ، نهن قواعده مخالف اولان سز ككي دهائي اولاييلور ؟ . . .

بو كي استه تيك كوزلا كلى فنى دستورلر دكل ، بلكه حسى آكلايشار تقدير ايدم بيله چكي ايچون هايدن ينه :

— چونكه بنمطرزم طرزلر لك كوزلر دى ، ديدى . لوردك اعتراضله دوامى كور نمجده :

— كوروورم كه ميلورد سز بگا درس ورمك لطفنده بولونيورسكز ، وكنديم سزك قدرتكزده برخوجا اوله بيلمك شرفندن محروم بولنديغى اعترافه مجبورم . . . ديمك اضطرارنده قالدى . قواعد مدافىي حقيدى كيتدى . . . ميلوردك ، نمونه سى هر برده موجود عقلا دن برى اولدقلى كوروولور ، او ، احتمال عرسنك صوكنه قاندار هايدنك جهلنه قانع ياشامشدر ! . . . كيم بيلير ؟ . . . بو وقعه دن ، هايدنك صنعتى نه قانداو حردوشونديكي آكلاروز . . .

جاشامك بو درجه سى نجي يوردى ، بيتدم آرتق ، استراحتي اشتباقله چاغير يوروم . . . نهايت ، ۱۷۹۲ سنه سى جزيراني صوكنده لك قصه بولدن ويانه دودنى .

ويانه دى اسكي دوستلرينك اسكي صمبى و حرمكار آغوشنى بولدى . فقط ، ايجلرندن لك بويوكى ، لك كنجي واك عزيزى مع الانسف ، اكسيلمشدى : موزار ! . . . اوزواللى موزار كه ، هايدنك لوندريه حركى ائشانسده «كوله كوله هايدن باباجم !» ديه بويته صاريله رق آغلامشدى . . . وفاتى خبرى هايدنى دلى كي ياپدى ، هونكور هونكور آغلاندى . . . زوجه سى بر جياتدى ، كنديسى صبرانه هككه يوردى : سورخارجى آسوده بر كوشنده باغجه لى ميني ميني بر اوسيمش ، هايدنه او اوى صاون آلسنى سويله يور ، «دول قالدقلى زمان !» اوراده خوش بر جبات كچيرمه ك حاضر لانيوردى . او هايدنك خوشنه كيتدى ، آلدى ، اوسته بر قات دهاا چيتاردى . فقط زوجه سزك وقتسز تصورلر خلافيه بالذات كنديسى اولطيف يواده صوك آسوده سنلرني ياشامشدر . . .

ايكي سنه صوكر اكي كانون ثانيك بدايتمده پرندن تكرر اذن آلهوق ايتنجي دفعه لوندريه يوللاندى . عيني فعاليتلر ، عيني شرفلر تكرر ايدىوردى . اون سكر آياق نسي بر ديكه نهمك آجيسى چيقوردى . اجرا ائتك منتظم بر شغوئى فله امكان يوقدر . انكاترده برلشمى ايچون اوسته جوق دوشديلر . فقط فظرنده وطن محبتي هر شيك فوقنده ايدى . ويانه دى كى پرس آنتوان بو آورده وفات ايتديكي ايچون ، يكي برنسك دعوتنه قوشمه مجبور قالدى . يكي پرس سراك موسيقي تشكيلاتى احيال ايتك ايسه يوردى . هايدن ، ۱۷۹۵ آغستوسنده لوندردن آيريلدى . . .

حياتنك صوك كونلرنده ، لوندريه سياحتنه عالم ميني ميني فقط جوق ظريف خاطرلرني آكلامقندن بويوك ذوق دوشمى . بونلردن اوچنى نقل ايدم رسم بويوك آدمك شخصيت صنعتكارانه سنه دها ابي نفوذ ايدلسنك امكانى حاضر لامش اوله جغى ظن ايدىيورم :

بر صباح موسيقي به صوك درجه ده مراقلى برلورد كلوب بسته كارى بولمش ، كنديسنه قوتنر پوان درسى و برمسنى رجا ائتمشدى . هر درس ايچون بر (كينه) ويره جدى . هايدن ، ميلوردك موسيقي به آرزوق وقوفى بولونديغى كوردكي ايچون تكلفي قبول ايتدى ، وصوردى :

ديگر برصباح ده بر بجره يلى هايدنهك اويته كلشدي :

— موسو هايدن سزميسكز ؟

— اوت افندم ! .

— كيمنده كي طاقه يي سوينديره بيلم ايجون عجب اكا بر مارش

پا پيلير ميسكز ؟ سزه مقابلنده اوتوز كينه وريرم ؛ فقط ماروشه

بوكون احتياج واردر ، چونكه يارن قالكو تايه متوجه احركت

ايدبيورم . .

هايدن تكليني قبول ايندي . قبودان چيغچه در حال پيانو .

سنگ قباغي آچارق بر چيرك ساعت ظرفنده بر مارش پاپيوردي .

فقط ، بوقدار قيصه برامك مقابلنده مهم كوردكي برملني قبول

ايتكي ده وجدانه سيفدير اميوردي . آفشام ايركندن اوده دوندي ،

ويكي ايكي مارش دهايازيدي . قبودانه اولوا اوچ ماروشدن بريخي

سجديرمي وبالاخره جوهر دلكنه بر مقابلنه شكران اولارق

اوجني ده كنديسنه تقديم ايتكي قورمشدي . كون آغارركن

قبودان قيووني چالدي :

— مارشم اولديمي ؟

— ايسته ، بويو ريكز .

— لطفأ بركره پيانوده چالارميسكز ؟

چاليندي . قبودان بركله بيله علاوه ايتدن اوتوز نهكويي

پيانو اوستنه صايدى ، مارشي آلدى وفيرلادى كيندي . .

شاشيران هايدنه ده آرقفسندن قوشدي :

— بر آزدووركر رجاليدهرم ، ديدى ، ايكي مارش دهاياپدم ،

اونلرداهاايدور ، بركره ده اونلري دبكلييكز ، ايجلرندن بر دانه سني

سجيكز .

— برنجيبي خوشمه كيتدي ، او كافي . .

قبودان مردپونه دوغري قوشبور ، هيچ برشي ايشتكم

ايسته ميوردي . هايدنه ده آرقفسندن قوشدي ، باغيردي :

— اونلري سزه هديه ايدبيورم ! .

قبودان قاچار جهسته قوشاركن :

— قطعيا ايسته م ، دييوردي .

— فقط ، هيچ اولماز سه بركره جك ديكله ييكز . .

— شيطان ديكلتميه جك ! . .

هايدن ، پرحدت همان چيقدى ، بورسويه قوشدي .

هندستانه كيدن كمبي وقوماندهك اسمني اوكرندي . ايكي

مارشي صاردي ، ايجنه برده نازكاته تذكره علاوه ايتدي . هپسي

بردن كيده كي قبودانه كوندردى . فقط ، معند آدم ، كنديني

تعقيب ايتديره نك موسيقيشناس اوله جفني تخمين ايله تذكره يي

آجغه بيله لزوم كورمه مش ، جمله سني طاقيله كوندرنه اعاده

اينشدر . . هايدن ايسه مارش لري بيك پارچه ايتش ، بوتون

مدت حياتجه كي قبودانك چهره سني خاطر لامشدر . . بووقعه

دنده هايدنهك كبار سجي لري اوكره نيورز . . .

هايدن ، صنعتك پرستشكارى اولاديني مقنيه بيلينغتونى

لوندريه ده جوق كوردى . بركون ده انكليز لوك يكانه چهره رساي

راينولدايله برلكده بولدى . رسام ، مادامك رسمني عادت وجهله

سماوى موسيقي يي ديكله ين سانت سه سيل وضعيتنده پاپيوردي .

مادام پورتره يي كنديسنه كوسترنجه ، هايدن :

— بكمزبور ، فقط بويوك بر خطاي وار .

— نه دراو ؟ دييه راينولداك تلاشلي صوروشنده :

— اونى ملكلري ديكلركن نصوير ايتشسكز . حالبوكه

ملكلكر اونك الهى سسني ديكلركن پاپيلمليدي ، جوايى وپردى .

بوتلطق كيمك طرفندن پاپيلديني بيله ورك قيمتي تقدير ايدن

كوزل بيلينغتون ، متدارانه بويوك آدمك بوينه آتيله ،

صاريلدى . . هايدن ، ترك ايدلش آريان اسملى اثرى ايسته

بو حساس قادين ايجون يازمشدر . .

برانكلين پرئس ، راينولدى هايدنهك رسمني پايغه توظيف

ايتشدي . هايدن ، بوشرف ايله مفتخر ، رسامك زرينه كيتدي ،

وضعيت آلدى . فقط ، قيصه بر زمان صوكنده جان صقيبتبي

ايجنده بوغولغه باشلامشدي . راينولدا ، برداهي دييه طايئان

انساني بدلا سياسي ايله رسم ايتمهك ايسته يوردي . ايكنجي

برلششده ده عيني حال ، عيني چهره . . رسام پرئسه كيده ورك

وضعيتي آكلاندي . پرئس دوشوندي ، دوشوندي ، وجدأ شاهراه

ومكمل بر خدعه بولدى . آنه سنك خدمتمنده كي كوزله بر آلمان

فيزي تعليمات لازمه ايله رسامك اويته كوندردى . اوجنچي بر

دفعه وضعيت آلفه كلن هايدن ، مكالمهك تام ثقلت پيدا ايتكه

باشلا دلايني آنده لطيف بر سور پرز ايله قارشلامشدي .

قارشيننده كي پرده دوشمش ، وجودى بياض بر اييك قماش

ايله لطيف بر شكلده صاريلي ، آلتون باشي كارلره مزين ملك

قادار كوزل آلمان فيزي ، اوكا آنا لسانى ايله « اى بويوك آدم

سني كوردكمدن وسنكله برابر بولونديغمدن دولايي نه دار

بختيارم ! » دييه ورك اورقيه چيغمشدي . حيران اختيار ، سويلي

برجبار کنجینک استانبول انطباعلری [*]

مترجمی : داغ خلوصی

چو جق ایکن . چوق کرملر بیک برکیجه نک فسونک
ماصلالریجی چیلغین برشوق ایله او قوردم . بوسفر شهزاده فیروز
روایلر مه کیردی و بجی اوراق شرقه ، پوججای بدیهلر دیارینه ایله تمک
ایچون طلسملی آتی ویردی ، بو طلسملی آت بجی آلدی ، تاواز اقلره ،
اواز اقلره کوتوردی . . . اختیار طونه نک کوموش یولاری آرقه ده
قالدی ، بالقانلرک داغلری ، دره لری آلتده برکورو نوپور ، بر
قایب اولو یوردی . دیرکن بردن بره آقشامک اسمرلکری ایچنده
مرمره دکزنلرک ساکن و دورغون صولری پیریلادی و استانبولک
هر طرفده کوکره اوزانان نارین و بلند منارملری آره سندن
هلاک دوغدیغنی کوردم . آه ، شمیدی او خلیجک قیلرنده
جیویدلر اشان خلقلر و نسکی غلبه لکی آره سنه قاریشمنی نه قادر
ایستردم . فقط طلسملی آته ناصل قوماندایله چکی اونو تدم ،
اوده بخایران یابالاسنه ، خزینلر دوله هندستان ایلارینه کوتوردی .
برکت ویرسین که هیالایانک بوزلو تپلرندن برینه چارمادی . .
بنده اولاندم . شرک معجزلی ماصالرله ایشله نشن دنیاسی دایما
غریبلرک روحنی جذب ایتش ، مراقفی او یاندر می شدور .

ماجارلرک ایسه شرق و بالخاصه تورکیا په اولان دقتی یالکز یکیلک
ساقشسی و یاعلم حرصو دکیل ، بلکه مشترک براملر و عصرلرجه
سورن تماسلریدر . ایشته مجارستان طلبه جمعیته خارجه انجمنی
وئسی کویاش بهلا اداره سنده ۱۹۲۴ سنه سی کانون اولنده بز
مجار کنجلک نک قاردهش تورکیا په ایلمک رسمی زیارتی یاقمکی
معین بر مصلده حرکت ایتش اولان الی مجار دارالفنونلوسی دها
تمکتمزدن جیقارکن قیلرمری توران اووالرندن کن صیجاق
برصودا شلق دیو فوسنک دولدوردیغنی سز یوردی . شیدی په
قادر ظن ایتدیکمز کی بالخاصه شو صوک دوشدیکمز ملی ذلت
چاغنده یریوزنده تماماً قارده شیمز ، او کسوز اولمادیغیزی بیلش
اولق حسی بزه او قادر اینی کلیوردی که کنده یزه دیوردی :
هر حالده بریرده ، هم پکده اوازاق اولمایان بریرده ماجار
قارده شلغنی فخر ایله قبول واعتراف ایدن و بز اوزامش قوللریله ،
آجیق دوغرو قایلریله بکلهم اینسانلر وار .

[۱] مقاله « توران جمعی » نده خطابه اولورق ایراد و بعده
« توران » مجموعه سنده نشر ایدلشدور . ر . خ

ملکی اویانلر نه نمرلر :

آقام اولدی بزه کل
کوزلر بکی سوزده کل
برالکده بادلر
برالکده مزه کل

باشچیزم پیاده
آلشم آله پاده
شمیدی دردم صوراسه ک
اولکندن زیاده

سجاردی سؤلرله یوردی . کیندن کوکره اوجدی . چهره سی
معناد طانیلغنی آلدی . جانلاندی ، و اینولده او واده آرادینی
معنلاری بولدی .

هایدن ، لوندرده صنعتی نامه ایکی بویوک استفاده تأمین
ایتدی : اولاً ، هنده لک و معظم صنعتی آکلادی ، ثانیاً اسکی
موسیقیلرک محافظه سی مقصدیه ویریان قونسرلر دوامله اسکی
صنعتکارلری طانیدی . هنده لک اثرلری دیکارکن نه قادر
هیجانلاندیغنی ، « او ، بزم هراعتبارله خوجامزدو ! » دیبه ناصیل
آغلادیغنی هنده لده آکلامشدم . لوندردن عودتده یازدینی
اثرلر ده هنده لک تأثیری چوق بویوکدر .

که جک مقاله ده ، حیانتک صوک کونلر نی و موسیقینی
آکلانیرز . صنعتک دیکر موسیقیشناسلرک صنعتلری ایله مقایسه سنی
ایسه ، « موزارک حباتی اوکر ندکد نصوکر ایا بازو .

هامش : کین مقاله ده « وداع » سه فونیسندن بحث ایدیلرکن
« غیر مستعمل قادییه زمینور » دنیلشدی . لامازورک مرادفی اولان
« قادییه زمینور » توفی موسیقیده نهیه سز مستعملدر . فقط او نایغده
هنوز آنجق نظری بر قیق واردی . بر سوء تفهمه میدان ویرلش
اولامق ایچون « غیر مستعمل » قیدیک بو جهته عائد اولدیغنی علاوه ایتک
ایسته دم .

پارس : ۱۵ کانون ثانی ۱۹۲۶

میخا زاده

محمود رانج

نورک استقامتلی محافظه ابره ییلر سی ایچین هواردورده

هاکم اولی لازمدر . برده آجی « نورک طیاره

جمعی » بارو عملر محکمدر .